

provincie **HOLLAND**
ZUID

Aan Provinciale Staten

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
9 december 2020

Ons kenmerk
PZH-2020-757039863
DOS-2018-0001398

Bijlagen
-

Onderwerp
Zienswijze GS op initiatiefvoorstel instellen
jongerenraad

Geachte Statenleden,

Inleiding

Bij schrijven van uw griffier op 6 oktober jl. heeft u het college van Gedeputeerde Staten op grond van het bepaalde in artikel 143a, lid 4, van de provinciewet en artikel 62 van het reglement van orde in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het initiatiefvoorstel: 'Instellen van een jongerenraad in de provincie Zuid-Holland'. Via deze brief geven wij graag invulling aan deze door u geboden gelegenheid. Wij zullen enkele overwegingen meegeven, die u kunt betrekken bij uw oordeel.

Algemene overwegingen

Alvorens in te gaan op een aantal specifieke onderdelen uit het initiatiefvoorstel, geven wij u graag een aantal algemene overwegingen mee.

Belang participatie

Graag spreken wij onze waardering uit voor het initiatief van uw lid mevrouw Neijenhuis (D66) om, samen met een klankbordgroep, tot dit voorstel te komen. Uit het voorstel blijkt dat deze met tijd en aandacht, en op zorgvuldige wijze is ontwikkeld. Samen met initiatiefneemster kunnen wij als college het belang van participatie onderstrepen. Terecht zijn in het voorstel een aantal passages aangehaald uit het coalitieakkoord en de participatienotitie over de noodzaak en meerwaarde die wij zien om participatie de aandacht te geven die het verdient. Wat ons betreft zetten we onze gezamenlijke inzet op dit thema onverminderd voort.

Betrokkenheid jongeren

Eveneens zijn wij met initiatiefneemster, en ook de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van mening dat de betrokkenheid van jongeren bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid aandacht vergt. Dat is iets wat ook al gebeurt binnen specifieke participatietrajecten. Enkele voorbeelden hiervan zijn de georganiseerde *Summer schools* voor *young professionals* bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, de organisatie van het jaarlijks

en aan inhoudelijke casuïstiek gekoppelde Provinciaal Jeugd Debat en het project Slimmer Reizen waar ook expliciet jongeren via een online platform worden gevraagd om ideeën te delen voor hoe we in Zuid-Holland slimmer kunnen reizen.

Het perspectief van jongeren kan leiden tot frisse ideeën en vergroot de kans op toekomstbestendig beleid. Jongeren zijn in het bijzonder de doelgroep die ook op de lange termijn de uitwerking van het beleid direct zullen voelen en meemaken. Dit bewustzijn is belangrijk en krijgt dan ook op diverse manieren vorm in concrete casuïstiek. We zien het als een gezamenlijke opgave om hier met u invulling aan te blijven geven.

Democratisch burgerschap

Kinderen en jongeren tot 18 jaar zijn in het bijzonder een belangrijke doelgroep, omdat zij aan de vooravond staan van actieve deelname aan ons democratisch samenspel. Dat democratisch samenspel brengt rechten en plichten met zich mee. Om kinderen en jongeren op weg te helpen, is voorlichting van belang. Een jongerenraad zou daarbij kunnen helpen, maar we geven hier ook reeds op diverse manieren invulling aan.

Naast het leveren van een bijdrage aan diverse inhoudelijke lespakketten, organiseren wij samen met u en met ProDemos één à twee keer per maand groepsbezoeken voor scholieren. Tijdens deze bezoeken spelen zij het Provinciespel om wegwijst te raken in besluitvorming bij een provincie. Er wordt momenteel bekeken of deze bezoeken ook digitaal kunnen plaatsvinden. Verder faciliteren wij initiatieven als enerzijds het Lagerhuisdebat om jongeren te laten oefenen met debatteren over nationale thema's en anderzijds het Model European Parliament om jongeren inzicht te geven in besluitvormingsprocessen op Europees niveau.

Doelgroepenbeleid

Zoals ondergetekende commissaris van de Koning uitsprak tijdens de afgelopen nieuwjaarstoespraak, vereist een democratische constitutie bij politiek en inwoners dat het algemeen belang voorrang krijgt boven het eigen belang of deelbelang. De wijze waarop wij onze participatie met bewoners vormgeven is onlosmakelijk verbonden met dit vraagstuk. De vraag die wij ons altijd moeten stellen, is in hoeverre nieuwe initiatieven rond democratie en participatie zich verhouden tot de diverse doelgroepen die onze provincie rijk is. Het voorliggende voorstel roept op tot het instellen van een raad voor specifiek één doelgroep: jongeren. We geven dan ook mee een afweging te maken in relatie tot de mate waarin dit voorstel spanning oproept ten aanzien van het hiervoor beschreven vraagstuk.

Participatie als maatwerk

Wij zijn ervan overtuigd dat participatie bij uitstek vraagt om maatwerk. Zoals ook beschreven in het coalitieakkoord verschilt participatie per onderwerp en daarmee de rol die wij als provincie hebben. Bovendien weten we dat "de burger" of "de jongere" niet bestaat. Sommigen zijn afgehaakt of komen in protest, anderen willen juist het initiatief nemen zonder daarbij de overheid nodig te hebben. Weer anderen willen wel meedoen, maar kunnen dit niet. En dan is er nog de groep mensen die zeer tevreden is met hoe zaken nu lopen.

Kortom, zowel qua behoeften, inzichten als mogelijkheden is het beeld enorm divers. Wij staan voor de uitdaging de verschillende groepen mensen met uiteenlopende behoeften per keer op de juiste manier te bedienen. Dit vraagt om flexibiliteit. Als college zijn we ons hiervan terdege bewust en proberen we dit in onze grote verscheidenheid van participatietrajecten zo goed mogelijk te doen, juist ook in relatie tot jongeren. Enkele voorbeelden hiervan hebben wij hiervoor met u gedeeld. De vraag is in hoeverre het voorstel voor het instellen van een jongerenraad de benodigde flexibiliteit zal versterken of wellicht juist afzwakken.

Specifieke onderdelen initiatiefvoorstel D66

Uiteraard hebben wij aanvullend met veel interesse de diverse in het initiatiefvoorstel beschreven kenmerken van de jongerenraad bekeken en hierover ook bij andere provincies advies ingewonnen. Op basis daarvan geven wij graag een aantal specifieke overwegingen mee:

- We zien dat in den lande vele variaties op jongerenraden bestaan. Zo kent de provincie Overijssel een raad met vastgelegde statuten en de provincie Zeeland een netwerk waarbij jongeren kunnen aansluiten. In Noord-Brabant ligt de nadruk vooral op betrokkenheid van kinderen en weer andere provincies hebben geen directe specifieke aandacht voor jongeren. Vooralsnog kiezen wij er in Zuid-Holland voor om specifieke betrokkenheid van jongeren op projectniveau vorm te geven. Omdat een jongerenraad voor de provincie Zuid-Holland een noviteit is, weten we nog niet zeker hoe theorie en praktijk in onze context het beste bij elkaar komen. Om die reden geven we graag ter overweging mee om te kijken naar of de in het voorstel gehanteerde mate van detailniveau op onder meer het aantal leden, leeftijd en andere vereisten benodigd is.
- Uit het voorstel volgt een mogelijkheid van lidmaatschap van de jongerenraad binnen de leeftijdscategorie van 14 tot en met 23 jaar. Wij beseffen dat ergens een grens dient te worden getrokken, maar adviseren tegelijkertijd voorzichtig te zijn met potentieel arbitraire grenzen. Het begrip 'jongere' is relatief, en uitsluiting op basis van leeftijd kan gevoelig liggen. Juist ook kinderen jonger dan 14 jaar zijn bijvoorbeeld uitstekend in staat om met vernieuwende ideeën en adviezen te komen.
- Aanvullend geven we hierin mee dat binnen de representatieve democratie vanaf 18 jaar de mogelijkheid wordt geboden om actief deel te nemen aan verkiezingen. In essentie zijn jongeren vanaf 18 jaar daarmee vertegenwoordigd binnen ons stelsel. Ter overweging roepen wij dan ook de vraag op in welke mate het gerechtvaardigd is dat jongeren tussen de 18 en 23 jaar ten opzichte van andere groepen deze aanvullende mogelijkheid wordt geboden om deel te nemen aan het democratisch proces.
- In het initiatiefvoorstel wordt de indruk gewekt dat de jongerenraad kan fungeren als een 'adviesvanger' en daarmee representant van een specifieke achterban. Ondanks de in het voorstel uitgesproken ambitie om te streven naar een divers gezelschap voor de jongerenraad, is het op basis van reeds bestaande voorbeelden aannemelijk dat er toch sprake zal zijn van zogeheten *usual suspects*. We geven dan ook mee waakzaamheid te betrachten voor in hoeverre de jongerenraad in de praktijk zal fungeren als representatie van de jongeren in Zuid-Holland.
- De mate van succes van (bestaande) provinciale jongerenraden blijkt uiteenlopend. Er zijn diverse voorbeelden in het land bekend waaruit blijkt dat de daadwerkelijke advisering niet altijd op gang komt, of waarbij het lastig blijkt om een jongerenraad op

langere termijn gemotiveerd en/of draaiende te houden. In Zuid-Holland is er bijvoorbeeld eerder een experiment geweest met een jeugdcommissaris, maar Provinciale Staten hebben deze destijds niet gecontinueerd. Bovendien is de kans op teleurstelling bij leden van een jongerenraad groot, omdat niet alle adviezen kunnen worden overgenomen. De mate van succes hangt deels samen met de inzet die vanuit de provinciale organisatie zelf aan een jongerenraad wordt besteed. Ter overweging geven we mee dat, zeker in de beginfase, 0,5fte en het budget van €15.000,- mogelijk niet toereikend zal blijken om van de jongerenraad een succes te maken.

- Zoals in het initiatiefvoorstel aangegeven, en ook bekend is uit andere voorbeelden in het land, valt of staat het succes van een jongerenraad met de onderlinge verbondenheid en mogelijkheden voor teambuilding. We weten op dit moment nog niet hoe de wereld er over een halfjaar uit zal zien. Wel weten we dat de coronacrisis een groot effect heeft op de wijze waarop we met elkaar contact kunnen leggen. Diverse vergelijkbare initiatieven in onder meer Zeeland en Noord-Brabant zijn dan ook uitgesteld. Om die reden vragen wij u rekening te houden met wenselijkheid en timing van dit initiatief in coronatijden.

Samenvattend geven wij u graag de volgende overwegingen mee. Het college van Gedeputeerde Staten beschouwen het al dan niet instellen van een provinciale jongerenraad als een politieke keuze van Provinciale Staten. Wij geven in overweging te bezien of er via de huidige maatwerkgerichte inzet op participatie en het door het college en uw Staten geconstateerde belang daarvan niet voldoende is voorzien in (jongeren)participatie bij provinciale besluitvorming. Daarnaast vragen wij expliciete aandacht voor de vraag in hoeverre het inrichten van de voorgestelde adviesraad als gevolg van de leeftijdsbeperving niet te veel specifieke deelbelangen en één doelgroep zal voortrekken ten opzichte van andere.

In het geval een meerderheid van uw Staten toch behoefte heeft aan het instellen van een provinciale jongerenraad, dan geven wij in overweging mee om het voorliggende initiatiefvoorstel op onderdelen te wijzigen of amenderen. Deze zouden betrekking kunnen hebben op de aard, leeftijdsgrens, timing, bewegingsruimte voor nadere invulling en de mate waarin verwacht mag worden dat de raad zal optreden namens een specifieke achterban. Wij zien het primair als de verantwoordelijkheid van uw Staten om een eventuele jongerenraad tot een succes te maken, waarbij uitvoeringskosten ten laste komen van het PS-budget.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris.

voorzitter.

--

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit